

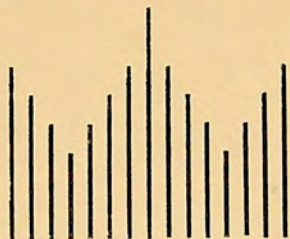
К 7/3 64

1200000869128

ФИЛХАРМОНИЯ

ШЕСТИ
ЗИМНИ
МУЗИКАЛНИ
ВЕЧЕРИ

И. С. БАХ

15. I. — 12. II. 1971

ЗАЛА ДОМ НА КУЛТУРАТА

78

10

R 753.52

K7/3-64

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000869128

ПЪРВИ КОНЦЕРТ
15 януари, петък, 19,30 часа

УВЕРТЮРА В РЕ МАЖОР

* БАХ — РЕГЕР — СЮИТА В СОЛ МИНЬОР

Grave — Allegro con spirito

Sostenuto (Sarabanda)

Poco vivace (Courante)

Allegro (Bourree I, II)

* „НЕ ЗНАМ КАКВО Е СКРЪБ“

Кантата за сопран и оркестър

* „ОТДРЪПНЕТЕ СЕ, ОПЕЧАЛЕНИ СЕНКИ“

Кантата за сопран и оркестър

* БАХ — СТОКОВСКИ — ТОКАТА И ФУГА

Диригент:

ИЛИЯ ТЕМКОВ

Солисти:

з. а. ЕМИЛИЯ ПЕТРЕСКУ
сопран

МАРКО МАРКОВ
флейта

ЗДРАВКО ДАРАКЧИЕВ
обой

* Първо изпълнение

1148386

„Nicht Bach! Meer sollte er heissen. . .“

BEETHOVEN

„Не потек! Море трябва да се нарича той. . .“

Бетовен

„Ако ти представим великите композитори като планинска верига, спускам се, че върхът на Бах се издига далеч над облаците, където постоянно пламтящите лъчи на слънцето се плъват по ослепителната белина на ледената му покривка. Такъв е Бах, чист и светъл като кристал. . .“

ГОРКИ

Когато веднаж някой започнал да сипе възторжени похвали за необикновеното изкуство на Бах като органист, той казал съвсем спокойно: „В това няма нищо чудно, трябва само навреме да попаднеш на съответните клавиши, тогава инструментът свири сам“.

Този своеобразен лаконизъм на простодушното изказване на Бах за неговото изкуство и майсторство е твърде характерен. Бах не обичал, а и не умее да говори за музиката с научния език на сложните словестни формулировки. Защото самата музика и само музиката била съкровеният език, който изразявал неговата мисъл и чувство, неговото философско разбиране и възприемане на света.

Той мислял и разсъждавал за изкуството просто, като народен художник и избягвал теоретични мъдрувания и абстрактни формули. Чужд на позата и фразьорството, той още по-малко ги измислял. Стигналите до нас за жалост твърде малко на брой изказвания на Бах — композитор и теоретик, изпълнител и педагог — се отличават все със същата лаконична, понякога наивна простота.

Бах никога не „философствувал“ и не „оригиналничел“. Той бил дълбоко идеен художник и любознателен майстор, истински музикант-мислител и смел новатор. За да разкрие и изрази в цялата възможна пълнота жизненото съдържание на своите творчески замисли и концепции, той трябвало да намери и разработи нов, индивидуално ярък и в същото

ВТОРИ КОНЦЕРТ

22 януари, петък, 19,30 часа

* БРАНДЕНБУРГСКИ КОНЦЕРТ № 6

Moderato

Adagio ma non tanto

Allegro

* КОНЦЕРТ ЗА ПИАНО ВЪВ ФА МИНЬОР

СЮИТА В СИ МИНЬОР

Grave Allegro

Sarabande

Bourree I, II

Polonaise

Menuet

Badinerie

* БАХ — ВЕБЕРН — ШЕСТГЛАСНА ФУГА из „Музикална жертва“

Диригент:

КАМЕН ГОЛЕМИНОВ

Солисти:

БОЖИДАР НОВЕВ

пиано

ЛИДИЯ ОШАВКОВА

флейта

ЗДРАВКО РУСЕВ

виола

ХРИСТО ХРИСТОВ

виола

* Първо изпълнение

време философски обобщен, „общ“, единен в цялото многообразие на художествените средства стил, който да отговаря на духа и изискванията на съвременната му епоха.

Неговата основа, неговата същност той намерил в неизчерпаемите и почти още недокоснати богатства на народния музикален език, в мелодично ясни, изразно прости и силни образи на народното изкуство.

За да прояви, разработи и развие до съвършенство този стил, Бах трябвало критически да усвои, творчески да осмисли и обобщи изминатия път в развитие на музикалното изкуство. Нужно било композиторите на Фламандия, Франция, Италия, Германия да работят едва ли не три века, за да може Бах здраво да положи върху националната почва на немското народно изкуство основите на величествената сграда на своето творчество.

От върха на този забележителен паметник на музикалната култура се открили нови, широки хоризонти. Опрян на опита на миналото, събрал и обобщил постиженията на големия и сложен исторически период на музикалното изкуство, Бах се явява вестител на неговото по-нататъшно развитие. Такова е значението на гигантския труд на творческия живот на Бах.

Висшата мъдрост на простотата — присъща черта на истински народния художник — отличава всички най-хубави творби на Бах, които възпъльтват и мощната сила на въображението, и драматичния патос на големите човешки страсти, и философската дълбочина на мисълта. Тази простота на изразния стил, която се проявява дори в най-сложните форми в музиката на Бах, е свързана непосредствено с неговия типичен народен мелодизъм.

Значението на Бах се заключава най-вече в това, че той стъпил върху родната почва на националното народно изкуство, творчески събрал и синтезирал музикално-тематичното развитие на цялата епоха, като довел до съвършенство стила на свободната полифония. „Той е апогеят на полифонията“, казва Серов за Йохан Себастиан Бах.

Бах бил истински титан на мисълта. Неговото творчество при цялата му емоционална изразност е дълбоко интелектуално и рационално. То е наситено с „мисловия материал“ на епохата, който получил философски обобщен израз в конкретния образен език на неговата инструментална и вокал-

ТРЕТИ КОНЦЕРТ

5 февруари, петък, 19,30 часа

БРАНДЕНБУРГСКИ КОНЦЕРТ № 3

* КОНЦЕРТ ЗА ЦИГУЛКА И ОБОИ

КОНЦЕРТ ЗА ЦИГУЛКА

* БАХ — ВАЙНЕР — ТОКАТА В ДО МАЖОР

Диригент:

КАМЕН ГОЛЕМИНОВ

Солисти:

ГЕОРГИ БАДЕВ

цигулка

ГЕОРГИ ИОЦОВ

обой

* Първо изпълнение

на музика. Развитието на музикалната мисъл у Бах — широко и многообразно — се отличава с вътрешно динамично остро напрежение, динамичност и „бурно развитие на силите“. Основната сфера на развитието на Баховата музикална мисъл е мелодичната полифония.

Бах мисли образно. Велик полифоник, той обогатява музикалното изкуство и с изтъкнати постижения в областта на хармонията и оркестровия колорит. И в тази област той е смел новатор. Новото художествено качество на музиката на Бах е обусловено не само от „кристализирания“ лаконично ясен, прост и изразителен тематизъм, но и от новите принципи на неговото развитие при формирането на образа. Полифоничният стил на Бах по начало е скрито диалектично единство на контрапункта и хармонията.

Много са спорили и спорят за това, какво именно от гледна точка на историческия прогрес на музиката е по-важно и значително в творчеството на Бах: неговото полифонично майсторство или пък неговите „хармонични откровения“. в много отношения изпреварили езика и стила на по-късното класическо изкуство

Такива спорове, независимо от цялата им привидна научност, в по-голямата си част са безплодни, защото не може да се разглеждат и преценяват полифонията и хармонията на Бах абстрактно, отделно, откъснато от творческите замисли и образно-изразни задачи на композитора и главното — откъснато от жизнената същност на неговото изкуство — мелодията.

Бах е бил „велик майстор на изкуството на феодално-бюргерското кръстосване“ както казва Б. Асафиев. Това изкуство отразило борбата на взаимопроникващите противоречиви тенденции на старото и новото, тъй характерни за мъчително бавния „задържащ“ процес на съзряването на бюргерската идеология в условията на изостаналата, закъстеняла, полуфеодална Германия от XVIII век.

Музиката на Бах е философски обобщен израз на тази напрегната и неразрешена борба — и в монументалните концепции на неговите големи вокално-симфонични творби („Пасионите“, Месата в си миньор), в неговите развити инструментални композиции („Бранденбургските концерти“, сюитите, сонатите, фантазиите, фугите и т. н.) и в драматизираня жанр на музикално-лирическите поеми — в неговите „светски“ и „култови“ кантати.

Повече от двеста години се изминаха, откакто престана да бие сърцето на Йохан Себастиан Бах, вдъхновения певец

ЧЕТВЪРТИ КОНЦЕРТ

12 февруари, петък, 19,30 часа

* „МАТЕУС ПАСИОН“

с участието на хора на Букурещката филхармония

Диригент:

ИЛИЯТЕМКОВ

Солисти:

з. а. ЕМИЛИЯ ПЕТРЕСКУ
сопран

МАРТА КЕСЛЕР
мецосопран

ВАЛЕНТИН ТЕОДОРИАН
тенор

ГЕОРГЕ КРЪСНАРУ
тенор

ХЕЛГЕ БЪОМХЕС
бас

КРИСТА ДРЕСЛЕР
чембало

Диригент на хора:

ВАСИЛЕ ПЪНТЯ

на немския народ. Преди повече от два века завърши крайно трудния жизнен път на композитора, в чието творчество намери своето воплощение националният гений на немската народна музика.

Бах умира като непризнат, забравен художник, изгнаник в своята родина, където със съдбата на културата и изкуството тогава своеволно се разпореждат ограничените, невежи църковни чиновници и властващите магнати, робоплебните пред чуждестранното дребни феодални князе. И едините, и другите правят всичко, което зависи от тях, щото заедно с Бах да бъде погребан завинаги и споменът за него, и неговото забележително изкуство.

Но творчеството на гениалните художници не умира. Пребила вековната забрава, музиката на Бах си проправя път към сърцето на народа, комуто дължи своето раждане. И сега творчеството на Йохан Себастиан Бах е национална гордост за германския народ и културна придобивка за цялото човечество.

Мнозина композитори, като Регер, Вайнер, Стоковски, Веберн и др. са оркестрирали произведения на И. С. Бах. Оркестрацията на Антон Веберн датира от 1935 г. Интересно е, че за първи път композитор като Веберн, един от класиците на додекафоничния стил посяга към едно произведение от Бах. Оркестрацията напомня много пунктуалистичния оркестров стил на Веберн. Тя е много колоритна и оригинална. Атмосферата на Бах все пак е запазена, въпреки използваните оркестрови похвати, които не са характерни за неговата епоха. Веберн оркестрира една част от Баховото произведение „Музикална жертва“, а именно шестгласна fuga и два канона. Интересна е историята на „Музикална жертва“. Бах предложил на Фридрих II да му зададе тема за fuga. Фридрих, разбира се, склонил милостиво и с високомерно величие задал на композитора бледа, измъчена, измислена от него тема, в която мъчно могло да се открие най-малко движение на творческа мисъл. Но Бах не отстъпил и не се отказал от своята задача. От тази изкуствена „дървена“ тема на краля Бах направил голямо произведение на контрапунктичното изкуство. Така резецът на майстора изрязва от обезформеното парче дърво красиви, изваяни фигури. Своя труд Бах нарекъл „Музикална жертва“.

